

Podium Babel, Lezingen- en debatcentrum
Odasingel 90, Sittard, www.podiumbabel.nl

Nieuwsbrief mei 2026

Hallo vrienden van Podium Babel,

In deze Nieuwsbrief een overzicht van ons programma tot de zomerstop en alvast een blik op het najaar. Tot juli hebben we nog drie mooie lezingen in petto. Op 31 mei staat onze oosterbuur centraal en verwelkomen we de Vlaamse hoogleraar Duitse geschiedenis Georgi Verbeeck. Op 14 juni komt dr. Gideon Koekoek ons inwijden in de geheimen van de Einstein Telescoop. Koekoek is theoretisch natuurkundige en hij kan ons haarfijn uitleggen waarom we hier te maken hebben met een zeer bijzonder project, dat potentieel van grote betekenis is voor deze regio. Bart-Jan de Graaf sluit het seizoen af met een interessante lezing over Hannah Arendt, een Duitse filosoof wier werk misschien wel actueler is dan ooit.

Graag vragen wij ook alvast uw aandacht voor de eerste lezing na de zomerstop. Op 13 september a.s. starten we met een spreker die u vast kent van radio en tv. We hebben drs. Helga Salemon, Ruslandexpert, bereid gevonden om naar Podium Babel te komen en met ons in gesprek te gaan over de – dan actuele - situatie in Rusland en Oekraïne, een onderwerp waarover ze ook vaak spreekt in nieuwsprogramma's en talkshows op tv. Dus, noteer de datum alvast en meldt u aan via onze website. We verwachten veel belangstellenden!

We hopen op een goede opkomst bij onze lezingen. Tijdig aanmelden stellen we zeer op prijs.

Hartelijke groet en tot ziens bij Podium Babel!
Bestuur en activiteitencommissie Podium Babel

31 mei 2026

Prof. Georgi Verbeeck, hoogleraar Duitse geschiedenis: De rol van Duitsland in de actuele geopolitieke verhoudingen

Op zondag 31 mei a.s. richten we bij Podium Babel de blik op ons buurland. Centraal staat de vraag of Duitsland een prominente rol kan en zal spelen bij de verdergaande Europese eenwording en -nog belangrijker – bij het mondiale vredesproces. Is dit land, dat door haar geschiedenis en strategische ligging vanaf het begin prominent drager is van de Europese samenwerking, in staat deze rol te vervullen, terwijl het ook intern kampt met de nodige problemen? Professor Georgi Verbeeck, hoogleraar Duitse Geschiedenis aan de KU Leuven, komt zijn visie met ons delen.

Rusland en Amerika, twee landen die decennialang de wereld domineerden, verliezen langzaam maar zeker hun vanzelfsprekende posities. Nostalgische agressie, in verschillende vormen, is het gevolg. Rusland richt zich nu (eerst) op Oekraïne, waardoor dit land, met de rest van Europa, in de

beginfase van een hybride oorlog verkeert. In de VS herleeft het traditionele isolationisme; de 'America First'- beweging uit de jaren dertig zet er opnieuw de toon. Het Atlantische vredesideaal is na tachtig jaar overboord gezet.

In deze totaal veranderde geopolitieke situatie is Europa genoodzaakt zichzelf opnieuw uit te vinden. Is een transitie van de EU tot een krachtig, zelfstandig machtsblok mogelijk? Is er genoeg cohesie tussen de lidstaten om tot een steekhoudende politieke en militair-strategische samenwerking te komen? Welke rol kan Duitsland hierbij spelen? Kan het land zorgen voor nieuwe impulsen aan de samenwerking in de EU en een doorslaggevende bijdrage leveren aan de wereldvrede? Ook intern liggen er immers de nodige uitdagingen. De traditionele maakindustrie kan met moeite opboksen tegen de internationale concurrentie, terwijl de energiesector een fundamentele transitie doormaakt. Ondertussen bedreigen steeds sterker wordende populistische krachten de ontwikkeling van een krachtige en consistente lijn in de Duitse politiek.

Genoeg vragen kortom en dus interessant om het vizier te richten op Duitsland en de enorme uitdagingen waarmee dit land zich de komende jaren geconfronteerd ziet.

Over de spreker:

Georgi Verbeeck is Hoogleraar Duitse Geschiedenis aan de KU Leuven en Universitair Hoofddocent Moderne Geschiedenis en Politieke Cultuur aan de Universiteit Maastricht. In zijn werk richt Verbeeck zich speciaal op de moderne en hedendaagse geschiedenis van Duitsland, op herinneringscultuur en de verwerking van het verleden na oorlog en geweld. Ook houdt hij zich bezig met de geschiedenis en politiek van Zuid-Afrika.

14 juni 2026

Dr. Gideon Koekoek, universiteit Maastricht: De betekenis van de Einstein Telescoop ('een nieuw venster op het heelal') voor de Euregio

Begin 2027 zal naar verwachting het besluit vallen of één van de meest ambitieuze wetenschappelijke projecten van Europa, zelfs van de wereld, naar Limburg komt. Het gaat om de Einsteintelecoop, een ondergronds observatorium waarmee zwaartekracht-golven gedetecteerd kunnen worden en dat onderzoekers in staat stelt dieper de ruimte in te kijken dan ooit tevoren. Een van de wetenschappers die direct betrokken zijn bij (de voorbereidingen van) dit prestigieuze project, is Dr. Gideon Koekoek (Universiteit Maastricht). We stellen het zeer op prijs dat hij bij Podium Babel komt uitleggen wat de betekenis is van dit prestigieuze project, zowel voor de wetenschap als voor de regio. Hij is een begenadigd spreker en kan complexe materie op een - begrijpelijke manier uitleggen. Dus, ook al was natuurkunde niet uw favoriete vak, dit is uw kans om wat meer te weten te komen over de spectaculaire ontwikkelingen op dit terrein.

Nederland, België en Duitsland onderzoeken samen of ze dit observatorium van wereldklasse kunnen huisvesten in de Euregio Maas-Rijn (regio Maastricht-Aken-Luik). De universiteit van Maastricht heeft hierbij een centrale rol. Hier is namelijk de **ETpathfinder** gevestigd, een R&D Infrastructuur om alle technologieën voor dit project te testen.

De uitgangspositie van onze regio is goed. De bodemstudies zijn gunstig en het rustige landschap biedt de garanties die nodig zijn voor goede wetenschappelijke metingen. Verder heeft de grotere omliggende euregio goede infrastructurele verbindingen en sterke onderzoeksinstituten en hightech

bedrijven die de realisatie van de Einstein Telescoop mogelijk maken. De race is echter nog niet gelopen; er zijn nog twee andere locaties die een kans maken: de Oost-Duitse deelstaat Saksen en Sardinë (Italië).

Mocht de Einstein Telescoop inderdaad naar Limburg komen, dan betekent dat een enorme impuls voor de economie. Het project zal veel toptalent op het gebied van natuurwetenschappen en techniek naar de regio trekken. Onderzoek toont aan dat elke euro die wordt geïnvesteerd een drievoud aan economische toegevoegde waarde oplevert. Dat biedt kansen voor toekomstige generaties. In het nieuwe regeerakkoord is dan ook een passage opgenomen waarin het kabinet toezegt zich in te blijven zetten voor de realisatie van dit project. De nieuwe minister van Buitenlandse Zaken, Sjoerd Sjoerdsma, was tot voor kort de CEO van de Einstein Telescope Nederland (ET NL)

Over de spreker

Gideon Koekoek is gepromoveerd in de Theoretische Natuurkunde aan de Vrije Universiteit van Amsterdam. Hij is sinds 2017 verbonden aan de Faculty of Science and Engineering van de Universiteit Maastricht, waar hij onder meer onderzoek doet naar gravitatiegolven in nauwe samenwerking met Nikef, the LIGO/Virgo/Kagra Collaboration for gravital wave physics, het Einstein Telescope Consortium en andere nationale en internationale initiatieven.

28 juni 2026

Lezing Bart Jan de Graaf: De actualiteit van Hannah Arendt

‘Het is een treurige waarheid dat het meeste kwaad wordt gedaan door mensen die niet kiezen tussen goed of kwaad’. Dit citaat is een bekende uitspraak van Hannah Arendt (1906 – 1975), een Duits-Amerikaans Joods filosofe en politiek denker. Haar werk is tegenwoordig actueler dan ooit. Je hoeft maar een gerenommeerd opinieblad of een kwaliteitskrant open te slaan of je komt haar naam tegen. In zijn lezing geeft cultuur- en ideeënhistoricus Bart Jan de Graaf een inkijkje in diverse overwegingen, thema’s en ideeën van deze fascinerende Duitse denker. Het ‘denken’ en de ‘gedachteloosheid’ staan daarbij centraal. Zijn dat misschien ook de thema’s die haar denken zo actueel maken?

De filosofie van Hannah Arendt, die overigens geen filosoof genoemd wilde worden, richt zich niet op een abstracte ideeënwereld maar op onze dagelijkse ervaring en hoe wij denken en (politiek) handelen. Zij was van mening dat politieke kwesties veel te belangrijk zijn om aan de politici over te laten. De verantwoordelijkheid voor wat er in de wereld gebeurt, legt ze bij ons allemaal.

Hannah Arendt vluchtte in 1943 uit Duitsland voor het nationaalsocialisme en de Jodenvervolgning. Ze is vooral bekend om haar analyse van totalitaire samenlevingen en haar verslag van het Eichmann-proces, waarin ze de term ‘banaliteit van het kwaad’ munt. Macht, kwaad en politiek zijn centrale begrippen in haar werk. Haar belangrijkste werken zijn: *The Origins of Totalitarianism* (1955); *The Human Condition* (1958); *Eichmann in Jerusalem* (1963)

Over de spreker

Bart Jan de Graaf is afgestudeerd als historicus aan de Universiteit Utrecht, met als specialisatie 'Cultuur- en ideeëngeschiedenis vanaf de Verlichting'. Sinds 2012 geeft hij als zpp'er lezingen over zeer uiteenlopende (cultuurhistorische) onderwerpen op diverse locaties in Limburg. Zie ook www.bartjandegraaf.nl. Bart Jan is oprichter van Podium Babel.

Vooruitblik: najaar 2026. Noteer alvast de data!

- **Zondag 13 september: Lezing Helga Salemon over de actuele situatie in Rusland en Oekraïne.** Nadere informatie volgt. Houd svp de website in de gaten.
- **Zondag 20 september: Ingrid Henssen over de kunstcanon van Limburg**
- **Zondag 4 oktober: Luc Laudy, met een lezing over de Japanse kunstenaar Yayoi Kusama** (van 11 sept-17 januari is een grote overzichtstentoonstelling van haar werk in het Stedelijk Museum in Amsterdam)
- **Zondag 11 oktober: nadere informatie volgt**
- **Zondag 1 november: Frits Schoonbrood met lezing over de Bokkerijders**
- **Zondag 29 november: Susanne Biewenda met lezing over de 'Filosofie van het late leven'**
- **Zondag 13 december: nadere informatie volgt**

Ideeën, opmerkingen, feedback?

Heb je **ideeën of suggesties** voor interessante lezingen? Of **feedback** op basis waarvan we ons programma kunnen verbeteren? Dan houden wij ons altijd aanbevolen! Stuur even een mailtje of spreek een bestuurslid aan tijdens een bijeenkomst.

Voor alle lezingen geldt: vooraf aanmelden *via de website www.podiumbabel.nl* is fijn! Doe dat als volgt: *ga de website en klik op [agenda](#), klik vervolgens op de titel van de activiteit (dan kom je op een nieuwe pagina) en scroll naar beneden: daar vind je de [aanmeldknop](#). Lukt het niet? Stuur dan een e-mail naar info@podiumbabel.nl.*

Graag per persoon aanmelden (en niet bij 'opmerkingen' het aantal vermelden), het aantal aanmeldingen correct vermeld wordt in de *Agenda*. Als er meer dan 40 bezoekers zijn, wijken we uit naar een grotere zaal.

Locatie: Odasingel 90, Sittard. Entree: € 5,00 (tenzij anders aangegeven). Parkeren kan beperkt op ons eigen parkeerterrein. Verder kun je terecht in de Odaparking (ingang Paardestraat; betaald) of in omliggende straten (wijk Baandert). *Voor mensen die slecht ter been zijn kunnen we een parkeerplaats voor de deur reserveren. Graag vooraf even aangeven via info@podiumbabel.nl. In het gebouw is een lift aanwezig.*

We stellen het zeer op prijs als je deze nieuwsbrief verspreidt in eigen kring en als je onze berichten deelt op social media (Facebook, LinkedIn, Instagram)! Zo bereiken we steeds meer belangstellenden.

In/uitschrijven voor deze nieuwsbrief of contact: info@podiumbabel.nl